

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Ju.registrator@regeringskansliet.se

Datum
2018-03-06

Sidnr
1 (2)

Handläggare
Peter Holm
Peter.Holm@teliacompany.com
070-262 06 50

Er referens
Ju2017/08898/Å

Remiss av betänkandet Hemlig dataavläsning – ett viktigt verktyg i kampen mot allvarlig brottslighet (SOU 2017:89)

Telia Sverige AB (Telia) har fått tillfälle att lämna synpunkter på rubricerade betänkande.

Förslaget

Utredningen föreslår i betänkandet att en ny lag om hemlig dataavläsning införs. Hemlig dataavläsning innebär att en avläsning eller upptagning sker i hemlighet med ett tekniskt hjälpmedel, av uppgifter avsedda för automatiserad behandling i ett informationssystem, t.ex. en dator, en mobiltelefon eller en lagringstjänst.

Med hemlig dataavläsning kan man med hjälp av tekniska hjälpmedel, till exempel programvara, i hemlighet läsa meddelanden som skickas till eller från exempelvis mobiltelefoner och få tillgång till filer, fotografier och dokument som har lagrats lokalt på en dator eller på en mobiltelefon.

Lagen tidsbegränsas till att gälla i fem år. Frågor om tillstånd till hemlig dataavläsning ska alltid prövas av allmän domstol. Ett sådant tillstånd får beslutas endast om det är proportionerligt. Den verkställande myndigheten får, om det är nödvändigt för att verkställighet ska kunna ske, bryta eller kringgå skydd och utnyttja sårbarheter för att bereda sig tillgång till informationssystemet.

Teleoperatörer får bistå den verkställande myndigheten i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning.

Telias synpunkter på förslaget

Telia stödjer naturligtvis det underliggande syftet med förslaget att effektivisera bekämpningen av allvarlig brottslighet. Det föreslagna tvångsmedlet ger dock de brottsbekämpande myndigheterna långtgående befogenheter. Om det behövs för verkställigheten får myndigheten bl.a. bryta eller kringgå skydd och utnyttja

sårbarheter i nätet, t.ex. genom att placera ut trojaner och spionprogram i utpekade kunders mobiltelefoner. Tvångsmedlet är således ett kraftfullt verktyg och det är svårt att bedöma arten och omfattningen av de risker som är förknippade med användningen av ett sådant verktyg, bl.a. ifråga om upprätthållandet av de krav på driftsäkerhet och integritet i telenäten som följer av LEK och föreskrifter meddelade med stöd av LEK.

Mot denna bakgrund välkomnar Telia att det föreslagna tvångsmedlet förutsätter domstolsbeslut. I de fall verkställigheten kräver medverkan av en nätoperatör föreslår dock utredningen inget krav på operatörerna att medverka till verkställigheten i det enskilda fallet. Utredningen utgår från att operatörerna frivilligt medverkar till verkställigheten med hänvisning till det samhällsansvar som följer med den bedrivna verksamheten.

Telia anser att den föreslagna lösningen är problematisk. Den innebär i praktiken att det överlämnas åt operatören att bedöma om domstolens beslut i det enskilda fallet ska verkställas. Det bör enligt Telia inte ankomma på privata aktörer att i det enskilda fallet behöva balansera behovet av åtgärden från brottsbekämpningssynpunkt med behovet av skydd för integriteten och risken för att nätets driftsäkerhet och integritet blir äventyrad om åtgärden genomförs.

Det är viktigt att regler, inte minst om användning av hemliga tvångsmedel, är tydliga, transparenta och fullt ut tillgodoser kraven på nödvändighet, proportionalitet och rättssäkerhet. Telia efterlyser att regeringen i den fortsatta beredningen av förslaget bl.a. ytterligare överväger erfarenheter av tvångsmedlet i andra länder.

Med vänlig hälsning

Peter Holm
Bolagsjurist
Telia Sverige AB